

VASPARIPÁK VÁSZNON

A Szolnoki Vasúti Almárium Látogató Központban a magyarországi vasúti közlekedésben meghatározó szereppel rendelkező mozdonyok és motorvonatok közül tizenhat kiválasztott „vasparipa” megtekinthető festményen.

A nagyteremben látható Farkas Tibor vasutas kolléga és festőművész „magyarországi mozdonyok hőskora” című tárlata.

Farkas Tibor MÁV mérnök-főtanácsos a főváros és agglomerációjának vasúti forgalom-irányításában elévülhetetlen érdemeket szerzett több, mint négy évtizedes vezetői tevékenységével. Szeretett és tisztelt vasutas Kollégánk gyermekkorában anyai nagybátyjától, a Jász-Nagykun-Szolnok megyében élő, Jászberény díszpolgári címmel és számos kitüntetéssel elismert Telek Béla festő- és grafikusművész, karikaturista, főiskolai tanártól kapott indíttatást a vele született kiemelkedő kezűgyesség fejlesztésére, majd inspirációt a festő- és grafikusművészi ambíciók kiteljesedésére.

Farkas Tibor a hiper-realista irányzatban megalkotott mozdony témájú festménytárlatát a Szolnoki Vasúti Almárium megálmodója és megalkotója: Kondor Balázs jóbarátjaként adományozta a Szolnoki Vasúti Almárium immáron több mint 5000 ezer tárgyból álló gyűjteményébe a Pest – Szolnok vasútvonal megnyitásának 175 éves jubileuma alkalmából, 2022. szeptember 1-én.

VASÚT ÉS A MONARCHIA

A vasút Magyarországon a XIX. század közepén, a Pest – Vác vasútvonal 1846. július 15-i megnyitásával honosodott meg. A vasúti közlekedés intenzív hazai térnyerésének évtizedeibe repíti vissza a látogatót a "Vasút és a Monarchia" kiállítás.

A kiállítás centrumában elhelyezett kettő fotel és kanapé, valamint asztal, továbbá egy íróasztal és szék az Uralkodó pár részére készült, amelyek a gyakorlatban is szolgálták őket 1884-től Budapest-Nyugatiban a Királyi Váro berendezési tárgyaiként. Az asztalon látható téglavörös-fehér színű porcelán bombonier és tálka a Herendi Porcelán manufaktúrában készült az 1850-es években. Ferenc József Sisi részére a gödöllői Királyi Váróba és a Kastélyba rendelte az eredeti fantázia nevén: „Siang Rouge”, azonban "Gödöllő" néven közismertté vált porcelán szervízt.

A falon bal oldalon Ferenc József és Erzsébet királyné magyarországi koronázáskori pillanatait megelevenítő portréja látható. Középen egy eredeti Osztrák-Magyar Monarchia vasúti térkép függ 1882-ből, alatta az 1878-ban készült polcon Ferenc József és Erzsébet királyné mini büsztje idézi a korszak hangulatát. A polcon középen egy 1874-ben készült francia kandalló óra, mellette a Francia Királyság és a Monarchia kapcsolatára utaló szoborpár foglal helyet. Az alsó két polcon könyvsorozatok láthatóak: a barna színű, bőrkötéses, dombornyomott borítójú, 1898-ban kiadott könyvek Magyarország történetét mutatják be. Az alsó polcon az "Osztrák-Magyar Monarchia Képekben és Írásban" sorozat foglal helyet. A szürke borítójú könyveket 1888-ban nyomtatták ólomnyomással, német nyelven, közel 40 kg a súlya, míg a piros borítójú – a központi asztalon is látható – könyvek magyar nyelven jelentek meg 1887-ben.

Az íróasztalon egy 1884-ben ellenjegyzett eredeti Ferenc József Vasúti Részvény és egy Erzsébet Királyné sorsjegy fekszik Rudolf trónörökös – mint az Uralkodópár egyetlen fiúgyermekének – fotója előtt.

A tárlat jobb oldalán egy öltöző tükör és toalett asztalka látható, amely a rajta lévő vasúti szállítólevél tanúsága szerint 1887-ben Drezdában készült a Császári udvar részére. Az asztalkán ezüst toalett eszközök és ékszerszobor doboz foglal helyet, amelyek közül az Uralkodó pár arcképének vésett másolatát magán viselő solingeni olló emelendő ki. Bal oldalon Varga Zsolt Sisi rajongó Királyné személyéhez köthető magán-gyűjteményének darabjai láthatóak. A szekció külső falán francia királyi udvari témájú, 1879-ben készült kettő csodálatos tűgobelin díszíti a falat.

VASÚTI ART DÉCO

A kiállítótér belső részében az 1930-as évek vasúti tisztviselői irodájának Art Déco enteriőrje elevenedik meg.

A középpontban Budapest-Nyugati állomásfőnökének 1910 - 1950 között használt redőnyös íróasztala látható, korabeli használati tárgyak felsorakoztatásával. Az autentikus enteriőrt idézi egy CB24 típusú – a Magyar Királyi Telefongyárban 1924-ben készült – ERICSSON telefon, számos korabeli ólom bélyegző, bank lámpa és irodai kellék, korhű vasúti levelezés és dokumentumok gyűjteménye.

A háttérben szintén az Art Déco korszakát idéző szekrényben a korszak lexikonainak és szépirodalmi remekműveinek gyűjteménye van elhelyezve, a középső polcon fedőlappal kifelé a vasutasság egyik ikonikus történeti leírása látható: „A magyar vasutasság oknyomozó történelme” 1937-ből.

Jobbra tekintve egy 1913-as MORSE, mögötte egy Thonet fogas, mellette egy 1926-ban készült szintező műszer és tároló-hordozó doboza látható.

Az Art Déco szekciónak balra egy 1935-ben készült ingás, feles ütős óra ad keretet.

A belső részben szintén a korszakot idéző bútorzat és jelzett Art Déco lámpa repíti vissza a látogatót a 100 évvel korábbi időszakba, ahol a falon a hazai vasúti élet és a szolnoki vasút meghatározó prominenseinek: Baross Gábor vasminiszter, Ullmann Móricz a Magyar Középponti Vaspálya Társaság alapító elnökének, valamint a korszak meghatározó politikai alakjának: Horthy Miklós kormányzó és a MÁV elnökeként regnáló Horthy István portréja látható.

A polgári korszak nyugalma és kiegyensúlyozottságának hangulatát idézi az 1937-ben New Jersey-ben a Victor Talking Machine Company által gyártott „His Master’s Voice” gramofon és számos (sellak = gyanta alapú) hanglemez.